

Wskazówki do pracy w domu z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych

Metody pracy z dziećmi z dysleksją muszą być dostosowane do ich możliwości.

Podczas pracy warto przestrzegać następujących zasad:

- Uczenie organizuj metodą „**małych kroków**”: materiał podziel na części (nie za dużo naraz); skomplikowane polecenia podawaj w formie kilku prostych poleceń.
- Ułatwiał dziecku tworzenie **struktur informacyjnych**: pomóż zakwalifikować nowe wiadomości do odpowiednich kategorii – „szufladek” pamięci. W tym celu nowe informacje połącz ze znanymi dziecku, nowe czynności włącz do już opanowanych. Wówczas będzie się łatwiej uczyło nowego materiału i coraz bardziej złożonych umiejętności.
- Dbaj, aby **dziecko wykonywało dokładnie i poprawnie** wszelkie polecenia. Przedstawiając mu zadanie do wykonania lub wydając polecenie, nie pomijaj niczego, co może ci się wydawać zbyt oczywiste i proste. Sprawdź, czy dziecko dobrze zrozumiało, co ma robić i czego od niego oczekujesz.
- Staraj się zainteresować dziecko tym, czego się uczy. Dobrze, jeśli samo odkrywa, co powinno wiedzieć.
- Pamiętaj, że uczenie się osób z dysleksją wymaga niezmiernie wielu ćwiczeń, powtórzeń, niekiedy kilkaset razy więcej, niż przeciętnie jest to potrzebne, aby dana wiedza się utrwaliła, a czynności uległy automatyzacji. Niektóre zagadnienia mogą wymagać kilkukrotnego wyjaśnienia oraz zaangażowania różnych kanałów poznawczych. **Wielokrotne powtórzenia** trzeba stosować w sposób urozmaicony, aby jak najmniej nużyły dziecko. Pamiętaj: „**Raz**” **nigdy nie wystarcza**.
- Naucz dziecko **odpowiedzialności** za wykonaną pracę przez wykształcenie nawyku jej kontrolowania i poprawiania, zanim odda ci do sprawdzenia.
- Staraj się **pracować z dzieckiem twórczo**, w sposób niekonwencjonalny, interesujący. Wykorzystuj nowe pomoce, zaskakujące formy uczenia się, na przykład niech uczy się tabliczki mnożenia, skacząc na jednej nodze lub huśtając się w fotelu bujanym.

Zachęcaj dziecko, by samo wymyślało i stosowało odpowiadające mu nietypowe metody, jeśli tylko sprzyjają one skutecznemu zapamiętywaniu materiału nauczania.

- Stosuj dużą liczbę **wzmocnień** (pochwał, nagród rzeczowych lub miłych wydarzeń). Niektóre z nich wcześniej ustal jako nagrody i określ zasady ich przyznawania.
- Wykorzystuj **uczenie wielozmysłowe** przez zaangażowanie możliwie wszystkich zmysłów, co pozwala na łączenie informacji odebranych wszystkimi drogami (kanałami) zmysłowymi, zaangażowanymi w proces uczenia się:
  - informacje wizualne – kanałem wizualnym (oczy);
  - informacje słuchowe – kanałem słuchowym (uszy);
  - informacje dotykowe – kanałem dotykowym (ręce, narządy mowy);
  - ruch fizyczny ciała, narządów mowy, ręki podczas pisania, ruchy gałek ocznych podczas czytania – kanałem kinestetycznym (całe ciało).

Jak dobrze zorganizować naukę w domu dziecka z dysleksją?

- Wdrażamy porządek i stały rozkład dnia (ta sama pora wstawania, spożywania posiłków, wykonywania obowiązków, kładzenie się spać). Dziecku daje to poczucie spokoju i ładu. Jego organizm, zwłaszcza układ nerwowy, ma czas na regenerację.
- Planujemy z wyprzedzeniem wszystkie sprawy dodatkowe (nieujęte w rozkładzie dnia), w którym dziecko będzie uczestniczyć.
- Dyskretnie przypominamy dziecku o jego obowiązkach.
- Dajemy dziecku czas na odpoczynek po szkole, lecz odrabianie lekcji powinno się odbywać po niezbyt długiej przerwie. Tuż przed rozpoczęciem pracy niech wykona kilka ćwiczeń ruchowych przy muzyce.
- Stwarzamy dziecku warunki do dobrej koncentracji uwagi podczas odrabiania lekcji. Trzeba ograniczyć silne bodźce, czyli unikać głośnej muzyki, włączonego telewizora, radia, głośnego rozmawiania itp. Wokół stołu do odrabiania lekcji nie eksponujemy obrazków, zabawek, maskotek, by nie rozpraszać dziecka.
- Trzeba ograniczać dziecku oglądanie telewizji i granie w gry komputerowe. Zajęcia te powinny się odbywać we wcześniej zaplanowanym czasie i być traktowane jako nagroda (dozowana w ścisłych granicach czasowych). W zamian wskazane jest wyjście z dzieckiem na spacer lub udział raz w tygodniu w zajęciach sportowych, plastycznych, tanecznych, chórze.
- Dostosowujemy tempo nauki do możliwości psychofizycznych dziecka.

- Zapewniamy dziecku miłe i spokojne miejsce odpoczynku i zabawy.
- Rozbudzamy w dziecku zainteresowania.
- Dbamy o prawidłową dietę, bogata w białko i nienasycone kwasy tłuszczowe (ryby, owoce morza, tran, witaminy A+E).
- Pilnujemy, aby dziecko, przystępując do nauki, nie było głodne ani spragnione (każdy człowiek powinien wypijać dziennie do 2 litrów wody).
- Uczymy dziecko relaksacji.

Oto przykład wykorzystania **metody małych kroków**, gdy zadaniem ucznia jest streszczenie głównego wątku tekstu lub książki. Poproś ucznia, aby:

- wypisał imiona głównych bohaterów;
- określił kraj, w którym toczy się akcja;
- określił region w tym kraju;
- wypisał cztery słowa, które w całej historii są najważniejsze;
- opisał jedno z przedstawionych w tekście wydarzeń – to polecenie można rozwinąć i poprosić ucznia, aby opisał jedno wydarzenie z początku, jedno ze środka i jedno z końca historii, co pomoże mu w uporządkowaniu kolejności zdarzeń;
- napisał, dlaczego dane wydarzenie było ważne.

Opracowano na podstawie publikacji:

- „Uczeń z dysleksją w domu” M. Bogdanowicz, A.Adrianek, M.Rożyńska,

- „101 i więcej pomysłów jak pomóc dziecku z dysleksją” Gavin Reid Shannon Green

Małgorzata Chrapek

Beata Ingielewicz